

Giriş;

Sendikamız Egit-Sen'i kurduğumuz 13 Kasım 1990 tarihinden bu yana geçen süre içinde biri olağanüstü olmak üzere 3.Genel Kurul'umuzu topluyoruz. Sendikal mücadelemiz 12-13 Aralık 1992 tarihinde yapılan son Genel Kurul'umuzdan bu yana geçen yaklaşık 1.5 yıllık süreç sonrasında bizleri, geçmişi aşan, pek çok sorunu çözen ve yeni arayışlara yönelen, daha güçlü ve örgütlü bir yapıya ulaşmış olarak bugüne ulaştırdı. Genel bir değerlendirme yapmak gerekirse son genel kurulumuzdan bu yana geçen süre içinde gerek eğitim emekçilerinin ve kamu çalışanlarının sendikal hak ve özgürlüklerinin kazanılması ve gerekse sendikamızın örgütlenme ve kurumlaşma süreci açısından ciddi kazanımların elde edildiği bir süreç yaşanmıştır. Dünyadaki ve ülkemizdeki gelişmelerin emekçi sınıflar aleyhine yarattığı tüm olumsuz koşullara rağmen mücadelemizin sürekli gelişmesi ve kendi sınırlarını sürekli olarak aşan bir mücadele çizgisi içerisinde ve kazanımlar elde ederek sürmesi hiç kuşkusuz bizler için sendikal anlayışımızın ve politikalarımızın doğrudan bir sonucudur.

Kapitalizmin uluslararası bir toplumsal sistem olarak yaşadığı dünya çapındaki kriz ve krizin sermaye lehine yönetimi politikaları, son on-onbeş yılda özellikle D.Bloku olarak adlandırılan sistemin çözülmesiyle birlikte, tüm dünyayı yeni bir döneme sokmuştur. Bilindiği gibi son yıllarda "Yeni Dünya Düzeni" olarak adlandırılan bu dönemle beraber, sermaye politikaları tüm dünyada yaygın bir ideolojik-ekonomik ve siyasi geçerlilik kazanmıştır. Sermaye güçlerinin ve emperyalizmin tüm dünyada askeri ve siyasi belirleyiciliğin yanısıra kazandığı bu ideolojik girişim gücü, tüm ulusal ve uluslararası politikaların belirlenmesinde sermaye güçlerini hemen tümüyle "özgür" bırakan bir konjonktürün doğması anlamına gelmektedir. 1970'li yılların krizine bir tepki biçiminde gelişen sermayenin yeniden yapılanması süreci bugün büyük bir ivme ve girişim gücüyle sürmektedir. Tüm siyasal- toplumsal yapıların sermaye birikimin önündeki engellerin temizlenmesi politikaları uyarınca yeniden düzenlenmesi bugün tüm dünyada yaygın olarak uygulanmaktadır. Bu politikalar devletin toplumsal işlevinden toplumsal yaşamla olan ilişkilerine, ülkelerdeki ekonomik yapılardan uluslararası ekonomik işbölümüne, sanayi politikalarından hizmet sektörlerinin özelliklerine, kültürel dokulardan kent yaşamına, ülkelerin coğrafi sınırlarından askeri stratejilerine dek hemen her alanda etkide bulunmaktadır. Emek güçlerinin tüm tarihsel kazanımları dünya çapında geri alınmaya

çalışılmakta, sendikasılaştırma, anayasal ve yasal güvencelerin kısıtlanması, özelleştirme vb. politikalar merkezden çevreye yayılarak geliştirilmektedir. Sermayenin kriz karşısında yeniden yapılanma süreçlerinin temel başlığı emek güçlerinin kazanımlarının geri alınması ve kompozisyonunun değiştirilmesidir. Emperyalizmin soygun ve talan politikaları tüm az gelişmiş ülkeler ve eski bürokratik sosyalist rejimler üzerinde giderek genişlemektedir. Yıllardır emperyalist politikalar sonucu geliştirilen milliyetçilik, bölgesel savaşlar biçimini kazanmaktadır. Uluslararası sendikal hareketler ise sermaye politikaları karşısında, sermayenin dikte ettiği "toplumsal uzlaşma" vb. motiflerle bezeli sınıf uzlaşmacı çizgileri nedeniyle bir kriz içerisine sürüklenmiş, kendi varlık koşullarını inkar eden bir doğrultuya girmişlerdir. Son yıllarda işçi sınıfının tabanından gelen baskılarla yeniden mücadeleci bir rotanın ortaya çıkmasıyla birlikte, sendikal hareket toparlanma işaretlerini vermekle birlikte uluslararası sınıf hareketi örgütlenme ve mücadele planlarında ciddi bir krizin içine bulunmaktadır.

Ülkemizde yaşananlar da tüm bu uluslararası gelişmelerden derinden etkilenmekte ve dünya çapında yaşanan sermaye saldırısı Türkiye'de de sürmektedir. Ülkemizde de sermaye güçleri toplumun en örgütlü gücü durumundadırlar. Tüm bir 12 Eylül-ANAP dönemi süresince uygulanan sermaye politikaları bugün yeni bir içerik kazanmış, yukarıda çerçevesini çizdiğimiz uluslararası sermaye saldırısı özellikle 1990 yılından itibaren tüm çıplaklığıyla ülkemizde de uygulanmaya başlamıştır. Özelleştirmeler, taşeronlaştırma ve sendikasılaştırma politikaları, sendikal hakların kısıtlanması vb. uygulamalar yoğunlaşmış ve emekçi sınıflar ağır sömürü koşullarıyla yüzyüze bırakılmış, bu yıllardan itibaren günümüzde artık açıkça izlenebilen ülke çapındaki ekonomik krizin tüm yükü emekçiler üzerine yıkılmaya başlamıştır. Son dönemde yapılan devalüasyonlar, zamlar ve çeşitli ekonomik baskılar emekçiler üzerindeki baskıların artmasının ilk elden sonuçlarıdır. Hükümet uluslararası kuruluşların ve yerli sermayenin-iktidar çevrelerinin deklare ettiği yeni bir istikrar programıyla emekçilerin karşısına çıkmaya hazırlanmaktadır. 12 Eylül'den bu yana uygulanan sermaye yanlısı ekonomi-politikaların ülkemizi ciddi bir uçurumun ve ekonomik-toplumsal bir bunalımın eşiğine getirdiği artık sermaye dahil tüm kesimlerce örtük olarak kabul edilmektedir. Özelleştirme vb. uluslararası politikaların yanısıra istikrar programının temel halkası, (tüm istikrar projelerinin ortak hedefi olan) ücretlerin ve maaşların dondurulması, ekonominin yeniden düzenlenmesidir. Bu süreçte kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi de önemli bir başlık olarak öngörülmektedir. Son on yıldır uygulanan bu politika önümüzdeki süreçte yoğunlaşarak devam edeceğinin işaretlerini vermektedir. Sağlık, belediye hizmetleri, ulaşım ve haberleşmenin yanısıra eğitimin giderek artan oranlarda özelleştirilmesi de gündemdedir. Tüm kamu çah-

şanlarını ve toplumumuzu ilgilendiren bu soruna karşı tüm emekçilerin mücadelesi ve birliği zorunludur.

Tüm dünyada yaşanan deneyimler göstermektedir ki, sermayenin ve sermaye politikalarının uygulayıcılarının politikalarının tek engeli emekçi sınıfların toplumsal çıkarları ve bu çıkarları için yürütecekleri mücadelelerdir. Ancak ülkemizde işçi sınıfının ve tüm emekçilerin yaşama koşullarına ve demokratik hak ve özgürlüklerine yönelik sermaye saldırısı karşısında kamu çalışanlarının sendikal mücadelesi dışında ciddi bir mücadele sürecinin yaşandığı söylenemez. Ülkemizdeki işçi sınıfının geleneksel örgütleri bugün de sermayenin istikrar önlemleri vb. girişimlerine işçi sınıfı adına yeşil ışık yakma çabası içerisinde dirler.

Ülkemizdeki demokratik mücadeleler ise ağır baskı koşullarında gelişmektedir. Geçtiğimiz son 1-1.5 yıllık süreç içerisinde demokratik içerikli tüm mücadeleler, gayrimeşru kılınmaya çalışılmış ve yoksayılmış, anti-demokratik uygulamalar sıradan hale gelmiştir. Demokrasi mücadelesi yürütenler, sivil toplum örgütleri, sendikalar, kitle örgütlerine karşı baskı, şiddet politikaları gündeme gelmiş, ülke çapında katliamlar, yargısız infazlar bugün de sürmektedir. bugün rejim kendi hukukunu inkar eden, yoksayan bir mecrada ilerlemektedir. Parlamento vb. burjuva demokratik kurumlar tümüyle işlevsizleşmiş, siyasetin partilerin dışında gerçekleşmesi iyice açığa çıkmış, rejimin tüm dayanakları meşruiyetini yitirme sürecine girmiştir. Sendikacılar, parlamenterler, bilim adamları, bilim kadanları, politikacılar, gençler yargılanmakta, tutuklanmakta, mahkum edilmekte, becerilebilirse öldürülmektedir. Koalisyon hükümetinin işbaşına gelirken yaptığı demokrasi vaatlerinin tümüyle boş olduğu anlaşılmış, anti-demokratik uygulamalar artarak sürmüştür. Ülkemizde yaşanan Kürt halkının reddi üzerinde yükselen kirli savaş hız kazanarak artmış, katliamlar sivillere kadar ulaşmıştır. Koalisyonun MGK hükümeti olma kimliği iyice açığa çıkmıştır. Yeni ekonomik ve sosyal programlarla bu hükümet ve devlet savaş tüm topluma ve emekçilere karşı yürütülen bir ekonomik-siyasal bir savaş biçimine sokmayı hedeflemektedir. Öte yandan toplumumuzdaki sosyal kirlenme sürmektedir. İLKSAN, İSKİ gibi olaylarla patlak veren bu kirlenme eğitim emekçilerini ve kamu çalışanlarını yakından ilgilendirmektedir. İLKSAN skandalı ve soyguncuları geçtiğimiz süre içinde cezasız bırakılmış, eğitim emekçilerinin hak ve taleplerine karşı duyarsızlık da sürmüştür.

Bugüne kadar yaşadığımız süreç bu tesbitleri doğrular niteliktedir. Kamu çalışanlarının ve eğitim emekçilerinin demokrasi ve sendikal haklar mücadelesine karşı tahammülsüzlük apaçık bir gerçektir. Bu süreçte sendikamız üyesi olan ya da olmayan pek çok eğitim emekçisi çeşitli saldırılarda yaralanmıştır ya da yaralanmıştır. Sendikal mücadelemizi ve demokrasi mücadelemizi engelleme amacını güden bu saldırılar yanısıra sürgün,

soruşturma ve cezalar da yine devam etti. Sürgiden "fail-i meçhul" cinayetlerin yanı sıra pek çok arkadaşımız sendikal mücadeleleri nedeniyle suçlandı. Görevden uzaklaştırıldı, çeşitli cezalarla yüzyüze kaldı.

Tüm bu ülke ve dünya koşullarında, sendikal hareketlere yönelik ağır baskı koşullarında sendikal mücadelemiz, kamu çalışanlarının ve eğitim emekçilerinin sendikal hak ve özgürlüklerini kazanma ve ülkemizi demokratikleştirme mücadelemiz gelişerek sürmektedir. Fiili ve meşru bir mücadele zemininde, sınıf ve kitle sendikacılığı anlayışımızın bir başarımı olarak nitelediğimiz bu süreç her şeyden önce tüm emekçilerin ve emek güçlerinin ortak bir kazanımıdır. Sendikal haklarımızı ve özgürlüklerimizin kazanılması doğrultusundaki tarihsel adımımız bugün hükümetin bir yasa çıkarma noktasına getirmiştir. Açıktır ki bu yasa bugünkü konumuzu ve haklarımızı sınırlayıcı bir niteliktedir. Önümüzdeki süreçte sendikal mücadelemiz yine aynı doğru mücadele çizgisi ve meşruluk çizgisiyle gelişimini sürdürecektir. Eğitimin ve eğitim emekçilerinin sorunlarını toplumsal yaşamın sorunlarından ayrı olarak ele almayacak ve eğitimin ve toplumun demokratikleşmesinin bir ayrı sürecin öğeleri olduğu gerçeğinden vazgeçmeyeceğiz.

Sendikamız Eğitim-Sen yukarıda çerçevesini çizdiğimiz koşullarda mücadele etmekte, tüm bu sorunlar karşısında diğer kamu çalışanları sendikaları ile birlikte emekten yana, bağımsız bir sınıf stratejisini yaratma doğrultusunda gelişimini sürdürmektedir. Geçtiğimiz dönemde yapılan çalışmaların başarıları ya da başarısızlıkları tüm bu koşullar düşünülerek tartışılmalı ve anlaşılmalıdır. Geçtiğimiz dönem gerçekten toplumsal muhalefet hareketinin temel dinamiğini kamu çalışanlarının oluşturduğu bir dönem olarak yaşanmış, çok hızlı ve sürekli bir mücadele süreci yaşanmıştır. Bu süreçte pek çok psikolojik ve ideolojik sorun aşılmış, sendikal eğitim emekçisi kimliği giderek mücadele içerisinde filizlenmeye başlamıştır. Sendikal mücadelemiz 13 Ocak ve 22 Şubat eylemlerimizin de gösterdiği gibi ülkemizin tüm bölgelerine büyük bir hızla yayılmış, fiili ve meşru mücadelemiz tüm görkemiyle kamu çalışanlarının ayağa kalkışını sağlamıştır. Paneller, seminerler, işyeri çalışmalarını giderek büyük bir yoğunluk kazanmış, hayatın her alanında sendikal mücadelemizin etkisi hissedilmeye başlanmıştır. Kamu çalışanlarının sendikal örgütlenme hakları geçtiğimiz dönemde artık tartışma konusu olmaktan çıkarılmış, fiilen yapılan grevler ve toplu sözleşmelerle bu hakların da elde edilmesinin önü açılmıştır. Yasa hazırlıkları konusunda da hükümet ve siyasi partilerle çeşitli komisyon toplantıları yapılmış, mücadelemizin hukuksal boyutu ciddi bir gelişim göstermiştir.

Türkiye'de işçi sınıfının mücadele tarihinde kamu çalışanları, onurlu

bir biçimde kendi özgüçleriyle yerlerini almışlardır. Ancak önümüzde yine de zorlu bir süreç vardır. Tüm çalışanların mücadele birliğini hedefleyen bir çizgide bağımsız mücadelemiz sürecektir.

Genel Kurul'umuza katılan tüm delege arkadaşlarımızın, yukarıda çizdiğimiz genel çerçeve içinde sendikal mücadelemizin geçmiş döneminin değerlendirilmesi konusunda ve bizleri bekleyen zorlu sürecin sorunları konusunda sağlıklı ve üretken tartışmalar yapacağına inanıyoruz.

1. GENEL MALİ SEKRETERLİK

Bugün Eğitim-Sen'in içinde bulunduğu sürecin en can alıcı sorunlarından biri mali sorunlardır. Sendikal mücadele içinde kurumlaşma hedefinin önüne koyan Eğitim-Sen bu hedefe ulaşmada diğer sorunlar yanısıra mali sorunlardan da ciddi bir biçimde etkilenmektedir. Bu noktada Eğitim-Sen'in 12-13 Aralık 1992 tarihinden bu yana genel mali durumunu değerlendirmek durumundayız.

Bilindiği gibi siyasi iktidarın keyfi baskı ve hukuk dışı uygulamaları mali konularda da sürmektedir. Tüm uğraşlara rağmen aidatların bordrolardan kesilmesi sağlanamamıştır. Siyasi iktidar bu tutumuyla Eğitim-Sen ve diğer kamu çalışanları sendikalarını mali yönden sıkıntılar içine sokmaktadır. Ancak bu konuda örgütlü mücadelemiz ve şubelerimizin aktif çabaları sonucu arzuladığımız seviyede olmasa dahi az yol almış değiliz.

Eğitim-Sen'in faaliyetlerini sağlıklı bir şekilde yürütebilmesi için mali sorunlarının önemli bir bölümünü çözmesi gerektiği açık bir gerçektir. Çünkü mali sorunların eğitim, örgütlenme, basın yayın ve diğer çalışmaların sağlıklı bir biçimde yürütülebilmesi açısından çözümü bir zorluluktur.

Bilindiği gibi, mali sorunların çözümü için yapılan 4 Başkanlar Kurulu ve 3 kez de Genişletilmiş Bölge Toplantılarında tartışılarak karşılıklı bilgilendirme sağlanmıştır. Mali sıkıntıların çözümü doğrultusunda bazı şubelerimizin üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmesine rağmen çoğu şubemiz bu konuda gereken duyarlılığı göstermemiştir. Ancak tüm sıkıntılara rağmen faaliyetlerimiz aksamadan sürdürülmüştür.

Mali sekreterliğimiz 13 Aralık 1992 tarihinden bu yana şu çalışmalarını yapmıştır:

- a. Genel Merkez sağlıklı bir binaya taşınmıştır,
- b. Sekreterliklerin faaliyetlerini en iyi şekilde yürütebilmeleri için gerekli otam sağlanmış, büro malzemeleri temin edilmiştir.
- c. Eğitim-Sen, Tüm Bel-Sen ve Tüm Maliye-Sen'in ortaklaşa kullanabileceği 100 kişilik bir toplantı salonu kazanılıp, faaliyete geçirilmiştir.
- d. Sendikamıza bir adet fotokopi makinesi ve televizyon alınmıştır.
- e. Aylık Eğitim-Sen Gazetesinin üyelere ücretsiz dağıtımı için gerekli parasal kaynaklar yaratılmıştır.
- f. Eğitim-Sen'in 9, KÇSP ile ortak çıkarılan 2, toplam 11 özel sayının finansmanı sağlanmıştır.
- g. Tüm şubelerimiz için olmasa da büyük bir çoğunluğunun mali rapor aktarımı sağlanmıştır.
- h. Baskı, sürgün, saldırı ve katliamlara yönelik olarak olanaklar ölçü-

sünde ekonomik destek verilmiştir.

ı. Sendikamızın Grev ve Dayanışma Fonu oluşturulmuştur.

i. Örgütsel toplantılar ve bunlara bağlı olarak yurtiçi ve yurtdışı gezilere gerekli finansman sağlanmıştır.

j. Kamu Çalışanları Sendikaları Platformu'nun çalışmalarına mali konuda aidatların düzenli olarak ödenmesi suretiyle gerekli sorumluluk bilinciyle katılmıştır.

k. Sendikamızın, üyelerimizin ve eğitim emekçilerinin hukuksal mücadelelerinin finansmanı olabildiğince sağlanmaya çalışılmıştır.

13 Aralık 1992-31 Aralık 1994 ve 1 Ocak-28 Şubat tarihleri arası gelir gider durumu tablolarında gösterilmiştir.(bkz. tablolar)